

Mythologia, Francfort, 1581 - IX, 02 : De Oreste

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[125\] : De Oreste](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre IX

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - IX, 02 : De Oreste](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IX

[Mythologie, Paris, 1627 - IX, 03 : D'Oreste](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IX

[Mythologie, Lyon, 1612 - IX, 02 : D'Oreste](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Francfort, 1581 - IX, 02 : De Oreste, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 04/12/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/6048>

Présentation du document

PublicationFrancfort, André Wechel, 1581

ExemplaireRegensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 953-958

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses[Oreste](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

ORESTES autem fuit Clytemnestræ & eius Agamemnonis filius, qui summus Imperator fuit Græcorum, ubi Græci ad Troiam militarent, quem alij dicunt in convivio cum domum post id bellum redisset, alij in balneo una cum nonnullis viris illustribus, per insidias Ægisthi fuisse cecum. Ferunt Orestem parvulum domi cum matre relictum fuisse, quo tempore Agamemnon ad bellum Troianum navigavit, ubi cantorem custodem & admonitorem Clytemnestræ reliquit. At Ægisthus Clytemnestræ desiderio captus amore clam per insidias in insula deserta obtuncato, illa denique potitus est. Hic idem Ægisthus Agamemnonis patre Orestis cæso filium quoque erat occisurus, nisi is ab Electra sorore admonitus insidias sibi parari ab Ægistho, fuga sibi salutem comparasset. Alij dicunt Arsinoen nutricem cæso patre rapuisse Orestem, eumque servasse cum esset trium annorum, ut inquit Herodorus in Pelopeia. Pherecydes sensit Orestem à Laodamia nutrice subtratum fuisse furori, crudelitatiq; Ægisthi, sed filium Laodamiæ pro Oreste fuisse ab illo trucidatum. Profugit igitur Orestes ad Strophium principem Phocensium, qui sororem Agamemnonis in matrimonium duxerat, ubi ad duodecim annos commoratus, cum iam ad robustiorem ætatem pervenisset, & paternæ cædis memor, & acceptæ ab Ægistho iniuriæ non oblitus, tanquam nuntius mortis Orestis ad Clytemnestram matrem admittitur; atque Electra conscia, quæ data fuerat in matrimonium ciuicæ agricolæ, ne possent qui ex illa nascerentur ad regnum aspirare, matrem & Ægisthum eodẽ ferro obtuncavit in paternæ cædis vitionem. Atque hoc factum fuit in quodam sacello Palladis, quod fuit extra urbem, cum adulteri pro morte Orestis Dijs gratias agerent, ut magno periculo liberati, quæ de causa Ioui liberatori sacrificabant. Nam cum sororis marito, eiusque coniunctis armatis templi aditum Orestes occlusit, ipseque ingressus cum paucis sua manu ambos confodit & trucidavit. Id autem factum est ab Oreste non sine oraculi iussu, ut ait Eurip. in Oreste his carminibus:

*οὐδὲν δ' ἀδίκων μὲν τὶ δὴ κατηράσθαι,
παῖδες δ' ὁπίσθιν μὲν τῶν, ἢ οὐδ' ἰσχυράται,
κτείνω, πρὸς ὃν ἄπορτος ἄλλος φέρων.
Quid est opus narrare Phæbi iuvant*

Matrem hic Orestis suadet illum qua edidit

Maclare : magnam quo refert infamiam.

Fuerunt tamen qui dixerint Orestem non fuisse per id tempus apud Strophium, sed dum exularet à patria è regno paterno electus, Argis primum potitum fuisse, deinde cum magna Arcadum manu Phocensium auxilijs fretum Spartę regnum occupasse, cui Lacedæmonij haudquaquam inuiri paruerunt, qui Tyndari nepotem multo digniorem putarunt, cui parerent, quam Nicolstratum aut Megapenthem quos Menelaus è quadam sena suscepit. His addiderunt Hermionen Menelai filiam nupsisse Orestis, de qua natus est filius Sifamenus, qui patri Orestis in regnum successit, ut ait Pausan. Corinthiacis. Narrat Orestis post illam eadē diem dictam fuisse apud Areopagitas, ut sensit Nymphodorus, ab Erinnybus ulticibus scelerum : ut verò Dionysiodorus, à Tyndato patre Clytemnestræ : ut verò Amorgius Simonides, ab Erigone Ægisthi & Clytemnestræ filia : in quo iudicio cum par esset utrinque suffragiorum numerus inuentus, absolutus fuit. Eo iudicio absolutus Orestes Aræ Minervæ aram erexit, quam ita cognomento appellavit, quia & pater sit precari, quod preces eius audierit. Nam eò insectantibus Erinnybus è patria ad id iudicium compulsus fuerat, quo tempore Demophon Athenis regnabat. cum enim nescio quo animi stimulo ob conscientiam commissi facinoris vexaretur, è patria ad Messeniam primum profugit, qui locus distabat ferè septem stadijs à Megalopoli, ad quam urbem ubi pervenisset, mox Orestia fuit appellata, ut scripsit Acesodorus lib. secundo de urbibus. Alij dicunt Orestem Thraciæ urbem ab ipso Oreste conditam & appellatam fuisse, quæ postea vocata fuit Adrianopolis : atque ibi primum furijs correptus fuit, ut ait in Arcadicis Pausanias. Alij dicunt Orestem sibi manus alterius digitum hic abtolisse impatientem furoris, ubi migræ Furie sibi obuiæ primum fuerunt, quæ adeso digito mox sibi albæ visæ sunt, quare ad se ipsum redijt. Quidam apud Træzenies diu mansisse tabernaculum vocatum Orestis tradiderunt, quod erat insigne ædificium apud illos, in quo loco cum parua esset cella ante id tempus, illum consistere Træzenij iusserunt antequam materni sanguinis maculas expiationibus elueret : quo etiam in loco dum ritè expiaretur, solebant cum illo epulari, qui præerant illis lustrationibus. Mansit postea consuetudo

do

do apud Træzenios vt posteri illorum præfectorum in eodem loco statis diebus cœnitarent : eius autem expiationibus & laurum adhibitam fuisse, & alia lustrationum genera, & aquam ex Hippocrene fonte, scripsit Melanthes in libro primo sacrificiorum. Habuerunt enim ipsi quoque Træzenij Hippocrenen fontem, de quo longè alius est sermo, atque de Hippocrene fonte Boeotorum. Hic in Macedoniam profectus oppidum cōdidit, quod vocatum fuit Argos Oresticum, & vniuersa regio Orestias, vt testatus est Strabo lib. septimo. Narrant Orestem Athenas per id tempus venisse, quo Lenæa Liberi patris sacrificia celebrabantur, quæ scripsit Apollodorus Anthesteria fuisse antiquitus appellata, quasi sternalia dixerim. Cum igitur inter sacrificia non admitteretur, utpote cæde matris pollutus, dicitur Pandion hoc excogitasse: cum choam vini, (est autem illud mensuræ nomen apud Athenienses) dari singulis conuiuiis iussisset, imperauit singulis vt suum biberent, neque alij de suo cuiusquam infunderet, ne ex eodem cratere biberet Orestes, è quo initiati essent, neq; ex eorum vino: neq; rursus grauitè ferret, quòd ipse solus seorsum ab alijs biberet. Atq; inde Chœ solennitas manasse eo ritu credita est. Neque verò istud ipsum sine oraculi monitu factum fuit, quod scripsit Eurip. in Iphigenia in Tauris;

πρῶτα μὲν ὅς τις ἐξέσται

ἐκὼν ἰδέσθαι, ὅς τις ἐστὶν ἄλλος.

οἱ δ' ἔχον ἀδελφὰ, τὴν αὖ μόνον ἀπὸ πατρὸς μοῖ

πορὶ χερσὶν αἰκῶν, ὅντας ὅς τ' αὐτῶν εἶναι.

εἰ γὰρ δὲ ἰτακτῆναι ἀπόφθιγκτον μὲν, ὅπως

δακτὲς γινώσκω πῶματός τ' αὐτοῦ δίχα.

Primumq; nullus hospitum

Me cepit, inuisum velut Deū Virum.

Qui me colebant, hi mihi hospitalia

Parare soli dona, mensam & na in domo.

Silentio præbere cuncta, quo forem

Nec particeps consilij ipse, nec poculi.

Enimuero cum postea oraculum sciscitatus esset Orestes, quo pacto posset ab eo furore liberari, responsum tulit illud fieri nō posse, nisi in Tauricam regionem Scytharū profectus Palladis statuam, quam illi eximiè colebant, abstulisset in Græciam, sororemque Iphigeniam recuperaret, & in fluuio abluc-

retur, qui confunderetur cum septem fluminibus. Ille diu anceps peruenit in fines Reginorum, atq; in inuēto ibi flumine seſe abluir. Mox in Siciliam Syracuſas traiiciens fertur cū ē Taurica rediret, templum ibi erexiſſe, & ſimulacrum Deæ conſecraſſe, quam Faſcelitim nominarunt, quia illam imaginem intrā faſcem lignorum occultauerit Oreſtes, cū eſſet illam ē Taurica exportaturus: idēq; priuſquā ſtatuaſ aufferet, vbi primum in Tauricam acceſſit. Eō igitur cū acceſſiſſet, in vincula à paſtoribus cū Pylade coniectus, (nam Pyladē Strophij Phocēſis filium, cum quo fuit à teneris educatus, omnium profectionum, periculorumq; ſocium fidiffimū habuit) ad Thoan-tem regionis regē deducitur, vt de more eius gentis pro victima illi Deæ maſtaretur: deinde ad Iphigeniam ad templū miſſi cum ſtatua per noctē conſcenſa nautica omnes auſugunt. Sed antequam inde ſoluerēt, Oreſtes comā lugubrem in Tauris depoſuit, quem ritū poſtea detulit in Cataoniam, vt ſcriptū reliquit Phanodemus in lib. 7. rerū Atticarum, & Strabo lib. 11. Alij tamen voluerunt Oreſtem comā depoſuiſſe antequam ad iudicium Arcopagitarum acceſſiſſet. Cū verō rediſſet Athenas, Electram ſororem Pyladē in matrimonium collocauit, ē qua Pylades poſtea Medōtem & Strophium filios ſuſcepit, vt ſcripſit Hellanicus Leſbius in 1. lib. rerum Æolicarum, & Hicæus in Lycophtronem. Quidam præter Iphigeniam & Electram ſorores illi addiderunt Chryſothemim, & Laodicen, & Iphianafſam. Fuerunt qui non procul à Megalopoli Oreſtem ſanitati reſtitutum crediderint, in loco quem Acen vocarunt & Tonſtriam, vbi comam totondit. Alij iſtud ipſum iuxta Gytheum ſaxum contigiſſe memorant, quod ocioſum vocarunt: ſuper quo vbi ſediſſet Oreſtes, fuit ab infania liberatus, vt ait Nymphodorus Syracuſius in πρίπλωρ ſiue navigatione, & Pauſanias in Laconicis. Alij tradiderunt illud iuxta Amanum montem contigiſſe, vnde etiam mons ipſe nomen acceperit, cū prius Melanthius diceretur, vt ait Plutarchus in libro de fluminibus. Nam vbi profugientes ē Tauris tempeſtate delati fuerunt in partem eius regionis, quæ Seleucia dicebatur, & ad Antiochiam, montemque Melanthium, ibi tandem dicitur Oreſtes fuiſſe liberatus à furore Erinnyum, vt ſcripſit in ſuis hitorijs Thrax Eumolpus. Alij Palladis conſilio Oreſtem Argos adiſſe, & Erinnyas placalle inquiunt, quare ibi eius inſa-

niam

niam placatis Eumenidibus desijisse. Cum igitur Athenas rediisset sanitati restitutus, sorore data Pyladæ socio, Neoptolemo Achilles cæso, Hermionen uxorem duxit, de qua suscepit Tisamenum : vel, ut scripsit Isacius, ex Erigone Ægisthi filia uxore ducta Penthilum genuit, habitavitq; Arcadiæ urbem Orestiam, ubi à serpente ictus extremum vitæ suæ diem conclusit : cuius sepulchrum fuit apud Thyreates, ut scripsit Pausanias in Arcadicis. Huic tanquam Deo postea solennis ritus apud Træzenios fuit institutus, ut, cum Orestes in cella quadam antequam expiaretur consistere iuberetur, cum quo epulati sunt qui illustrationi illi præfuerunt, ad eius rei sempiternam memoriam, illorū posteri statis diebus in eodem loco cœnitarent, ubi verò defossa fuerūt illa piacula, lautum natā postea fuisse memorant. Sequentibus temporibus cum bellum grauiissimum inter Tegeates atque Lacedæmonios exarsisset, multis cladibus affectis Lacedæmonijs responsum est ab oraculo, præsentem calamitates cessaturas, si ventos & percutientem ac repercussum, hominumque perniciem omnem remouentes, ossa Orestis inuenisset. Lichas igitur Lacedæmonius cū Tegeam peruenisset (erant enim tunc fœderis iure omnia pacata in ciuitatibus) atque fabri ærarij officinam esset ingressus, ibi inueniri posse ossa Orestis in memoriam venit, quia ventos folles oraculum appellasset ; percutientem, malleum ; repercussum, incudem, hominum perniciem, ferrum, quo in prælijs cædendis hominibus vsi fuissent. atque sepulta fuisse postea Orestis ossa memorant iuxta Parcarum fanum in sepulchro Agamemnonis, ubi iussi sunt Tegeatæ ab oraculo illa sepelire, ut ait Pausanias in Laconicis.

¶ Atq; hæc illa sunt quæ de Oreste ab antiquis memorantur. Quod hæc ad historicam narrationem referenda sint omnia propè, nemini dubium esse arbitror, at quod ita fuerit Orestes à furijs exagitatus ob parricidium, quod vel iussu oraculi commiserat, illud solum nobis est considerandum. Dicunt huic visas fuisse Furias, quæ ardentes faces assidue illius oculis obijcerent, à quibus semper terrore horribili afficiebatur, per quas neq; diurno neque nocturno tempore quiescere licebat. hanc animi molestiam, atq; adeo hunc mentis furorē, conscientie stimulos fuisse constat, quibus scelerū flagitiorumq; sibi conscij homines exagitantur. cum nihil magis animum assidue

torqueat, quàm præteritorum flagitiorum memoria, quod ita testatur Cicero in oratione pro Roscio Amerino: Nolite putare, quemadmodum in fabulis sæpenumero videtis, eos qui aliquid impiè scelerateq; commiserint, agitari, & perterriti Furiarum tædis ardentibus sua quemq; fraus, & suus error maxime vexat: suum quemq; scelus agitat amentia que afficit: suæ male cogitationes, conscientiaq; animi terrent. Hæ sunt impijs assidue domesticæq; Furia, quæ noctes diesq; penas præteritorum peccatorum à cõsceleratissimis hominibus reperiunt. Nam cum nihil magis quàm præteritorum scelerum recordatio animum infestet, tum nihil magis hominum quieti, & tranquillitati cõfert, quam integritatis opinio, & nullius fraudis sibi esse conscium: quod per hanc fabulam antiqui significarunt. At nunc de Chimæra dicamus.

De Chimæra.

CAP. IIII.

CHIMÆRÆ mōstrum illud celeberrimū apud antiquos, Echidnae ac Typhonis filia fuisse dicitur, ut scripsit Hesiodus in Deorum ortu, ubi loquitur de Echidna in his:

ἡ δὲ χίμαιρα ἴκλι πένθεσσι μάκαρεσσιν πῦρ,
δρῶν τε μεγάλῳ τε, ποδὶ δὲ τέτταρα κραιπλῶν τε.
τῆς δ' ἐν στήθεσσι κεφαλῇ· μία μὲν χαροπὸν ἰὸ λήντες,
ἡ δὲ χιμαίρη, ἡ δ' ὄφεις κρατερὸν δράκοντα
πρόδ' ἰλίων, ὅπθιν δὲ δράκων, μέλας δὲ χίμαιρα,
δρῶν ἀπὸ πένθεσσι πῦρ μὲν αἰδομένοιο.

*Tam parit indomitas spirantem ex ore Chimæram
Flammam, ingentem, celerem, fortemq; gravemq;
Hinc tria erant capita: primum fuit acce leonem,
At aliud capra, atq; aliud caput inde chelydra.
Prima leo postrema draco, media inde capella,
Quæ graniter patula spirabat naribus ignem.*

Fabulantur hanc Chimæram Amisodari studio fuisse educatam, ut scripsit Apollodorus lib. 2. Bibliothecæ. Hoc mōstrum trium fuisse diversarum formarum, & è superioribus patuit, & Homerus ita expressit lib. 2. Iliad.

πρῶτον μὲν ῥα χίμαιρα ἀμωμάκην ἰκίλιον
πενθὶ μῶ. ἡ δ' ἀρ' ἰλίων ὄν γένος, αἰὲν ἀνθρώπων
πρόδ' ἰλίων, ὅπθιν δὲ δράκων, μέλας δὲ χίμαιρα,
δρῶν ἀπὸ πένθεσσι πῦρ μὲν αἰδομένοιο.

Horn